
Medisinsk nytt

MEDISINSK NYTT

RAGNHILD ØRSTAVIK

Behandlingsalternativer ved Crohns sykdom

To artikler i *The New England Journal of Medicine* (2000; 342: 1627–37) handler om Crohns sykdom. 76 pasienter som alle var inne i en anfallsfri periode deltok i en dobbeltblind studie. Halvparten ble behandlet med metotrexat (15 mg per uke). Etter 40 uker var signifikant flere i behandlingsgruppen i fortsatt remisjon i forhold til de som fikk placebo, uten at det hadde forekommet alvorlige bivirkninger. Den andre studien dreier seg om behandling med veksthormon, et alternativ som foreløpig er på utprøvningsstadiet. Man vet at veksthormon påvirker vekst og reparasjon av tarmveggen. 37 pasienter medisinerer seg selv med veksthormon eller placebo i fire måneder. Da hadde behandlingsgruppen signifikant mer redusert sykdomsaktivitet enn de øvrige pasientene.

Troponin T ved hjerneslag

Det er en kjent sammenheng mellom hjertesykdom og hjerneslag, og man vet at blant annet serumkonsentrasjonen av myokardspesifikk kreatinin kinase er økt i den akutte fasen av sykdommen (BMJ 2000; 320: 1502–4). Troponin I og T er svært sensitive og spesifikke markører for skade av hjertemuskulatur. En studie av 181 pasienter med iskemisk hjerneslag viser at nivået av troponin T også har betydning for prognosen ved denne tilstanden. 18 % av pasientene hadde forhøyet troponin T. 12 av 30 pasienter med forhøyet troponin T døde i løpet av sykehusoppholdet, mot 19 av 151 pasienter med normalt troponin T-nivå (relativ risiko 3,2). Av 17 undersøkte muligheter, var bare alder, bevissthetsnivå og troponin T-konsentrasjonen signifikante og uavhengige prediktorer for død etter hjerneslag.

Oseltamivir mot influensa

Influensasesongen er over, og resultatene av årets medikamentstudier har nådd tidsskriftshyllene. Oseltamivir er et antiviralt medikament som hemmer et enzym, som igjen er viktig for å drive nye virus ut av vertscellene (Lancet 2000; 355: 1845–50). 726 pasienter med influensaliknende sykdom deltok i en utprøvningsstudie med oseltamivir i tablettform. Behandlingen startet innen 36 timer fra symptomdebut, og varte i fem dager. Oseltamivir forkortet sykdomstiden med omkring 40 %, og var gjennomgående godt tolerert. Forfatterne foreslår at medikamentet prøves ut på barn, eldre og pasienter med stor risiko for komplisert influensasykdom.

Rulleskøyter

I Danmark, som i Norge, blir rulleskøyter stadig mer populært. Ved Viborg sykehus har man talt opp antall skader i forbindelse med denne sporten i årene 1995–98, og intervjuet pasientene (Ugeskr Læger 2000; 162: 3319–23). Ulykkesfrekvensen var sterkt stigende, særlig i løpet av de to første årene. I 31% av alle rulleskøyteulykkene dreide det seg om håndleddsbrudd. Disse forekom særlig hos barn og unge. Bruk av håndleddsbeskyttere ble mer vanlig i løpet av undersøkelsesperioden, men var minst vanlig hos barn. 17 % av alle håndleddsbrudd hos pasienter i alderen 11–15 år skyldtes rulleskøyteulykker.

Klart om kaffe

Parkinsons sykdom rammer 3 % av befolkningen over 65 år (JAMA 2000; 283: 2674–9). Man regner med at den formen for sykdommen som debuterer sent i større grad er betinget av miljø enn av arv. 102 menn i en prospektiv undersøkelse av i alt 8 004 japanere utviklet Parkinsons sykdom. Aldersjustert insidens av sykdommen var signifikant negativt assosiert med hvor mye kaffe deltakerne drakk, og med det totale inntaket av koffein. Insidensen var 10,4 per 10 000 personår i gruppen som aldri drakk kaffe, mot 1,9 blant dem som hadde det høyeste inntaket. Sammenhengen bestod etter at man hadde justert for røyking.

HIV øker blant homofile

På tross av forsøk på å redusere risikoatferd blant homofile menn i Storbritannia, øker forekomsten av HIV-smitte i denne gruppen (BMJ 2000; 320: 1510–1). Det kan tenkes at de nye behandlingsmulighetene for AIDS reduserer engstelsen for smitte, og dermed påvirker atferden. Forskere har oppsøkt utesteder og medisinske klinikker for homofile menn i London og

gjennomført en spørreundersøkelse. De samme spørsmålene ble stilt til i alt 8 871 deltakere i perioden 1996–98. Deltakelsen lå rundt 80 %. Det var en signifikant økning i det aldersjusterte antallet som oppgav å ha hatt ubeskyttet sex, også i tilfeller der partnerens HIV-status var ukjent.

Publisert: 30. juni 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.